

ASETTAMISPÄÄTÖS

26.9.2022

VN/18878/2022

VN/18878/2022-STM-18

Jakelussa mainituille

Sisäilma ja terveys: potilaiden diagnosointi, hoito ja kuntoutus -työryhmä

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut sisäilmaan liittyvää oireilua ja sairastumisen diagnosointia, hoitoa ja kuntoutusta koskevaa suositusta päivittävän työryhmän.

Työryhmän toimikausi

1.10.2022 – 31.12.2023

Tausta

Eduskunta on osoittanut sosiaali- ja terveysministeriön pääluokalle vuoden 2022 talousarvioon 300 000 euron määrärahan ns. Majvik-suositusten uusimiseen.

”Sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen hoitoa ja kuntoutusta on käsitelty ns. Majvik1- ja Majvik2-suosituksissa, joista jälkimmäinenkin on laadittu jo noin 15 vuotta sitten. Ne koskivat vain kosteus- ja homevaurioita, mutta saadun selvityksen mukaan sittemmin on tehty paljon tutkimuksia, katsauksia ja ohjeistuksia sisäilma-asioista ja mm. niiden aiheuttamien terveyshaittojen hoidosta. Lisäksi sisäilmaan liitetyn oireilun monitekijäisyyttä on opittu tuntemaan paremmin. On siksi perusteltua uusia em. suositukset ja ottaa huomioon niiden jälkeen saatu tutkimustieto.

Valiokunta lisää momentille 300 000 euroa Majvik-suositusten uusimiseen siten, että suosituksen ja muun materiaalin valmistelussa otetaan huomioon sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen hoitoa ja kuntoutusta sekä muita sisäilmaan liittyviä kysymyksiä koskeva ajantasainen ja kattava tutkimustieto.”

Suosituksen uusiminen toteutetaan sosiaali- ja terveysministeriön työryhmänä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Työryhmän tehtävät

Työryhmän tehtävänä on toteuttaa eduskunnan myöntämässä määrärahassa kuvatun suosituksen uusiminen. Lähtökohtana on oireilevan potilaan hyvä ja tarkoituksenmukainen diagnosointi ja hoito sisäilmaan liittyvissä erilaisissa hoito- ja kuntoutustilanteissa.

Työryhmän toimeksiantoon ei kuulu sosiaalietuuksiin tai työelämän sopimus- ja lainsäädäntöön liittyvät kysymykset, mutta ne tulee ottaa huomioon laadittaessa hoitoon ja kuntoutukseen liittyvää suositusta. Työryhmän toimeksiantoon ei kuulu myöskään rakennusten kunnon tutkimiseen liittyvien suositusten antaminen.

Työryhmän puheenjohtajat ja asiantuntijasihteerit

Työryhmälle on nimetty puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja teknistä toteutusta tukeva varapuheenjohtaja. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuvat suosituksen sisältöön liittyvään päätöksentekoon. Teknisen varapuheenjohtajan tehtävänä on huolehtia suosituksen valmisteluun liittyvästä prosessista.

Työryhmän asiantuntijasihteeristön tehtävänä on valmistella asiat työryhmän kokoukseen, toimia kokouksissa esittelijöinä ja sihteeristönä. Asiantuntijasihteereillä on työryhmän kokouksiin osallistumis-, puhe- ja esittelyoikeus. He eivät osallistu päätöksentekoon suosituksen sisällöstä.

Työryhmän jäsenet

Työryhmän jäsenet ovat puheenjohtajien lisäksi suosituksen sisällöstä päättävä ryhmä. He valitsevat työryhmässä käsiteltävät ydinkysymykset ja käyvät suosituslauseiden sisältöön liittyvän keskustelun sekä hyväksyvät tai hylkäävät suosituslauseet ja tarkastavat lopullisen suosituksen. Työryhmän jäsenet tukevat tarvittaessa asiantuntijasihteeristön työtä asiantuntijoina.

Työryhmän ensimmäisessä kokouksessa käydään läpi jäsenten sidonnaisuudet ja todetaan mahdolliset esteellisyydet. Työn loppuvaiheessa kerätään työryhmän jäsenten taloudelliset ja muut merkittävät sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä suosituksen sisältöön. Sidonnaisuusilmoitukset kerätään viimeisen kolmen vuoden ajalta ja ne julkaistaan suosituksen yhteydessä.

Asiantuntijajäsenet ja työryhmän ulkopuoliset asiantuntijat

Työryhmään nimetyillä asiantuntijajäsenillä on kokouksiin osallistumis- ja puheoikeus, mutta he eivät osallistu päätöksentekoon suosituksen sisällöstä.

Työryhmä voi kutsua työryhmän tueksi myös muita asiantuntijoita. Heille varataan mahdollisuus osallistua työryhmän kokouksiin puheenjohtajiston tai asiantuntijasihteeristön kutsusta. Asiantuntijat eivät osallistu päätöksentekoon.

Työryhmä voi myös hankkia asiantuntijapalveluja työnsä tueksi.

Työn toteutus

Työryhmä tarkentaa toimeksiantoa määrittämällä siihen liittyvät ydinkysymykset, joihin suosituksessa vastataan. Ydinkysymysten valinnasta päättää työryhmä määräenemmistöäänestyksellä. Päättävässä kokouksessa on oltava läsnä vähintään puolet työryhmän jäsenistä.

Ydinkysymykset käsitellään suosituksen tausta-aineistossa, johon kirjataan olemassa oleva tutkimusnäyttö ja muu asiantuntijasihteeristön asianmukaiseksi toteama tieto. Työryhmän jäsenet voivat tukea asiantuntijasihteeristöä tiedon arvioinnissa. Suositustekstiin kirjataan ydinkysymyksistä lyhyt yhteenveto ja mahdollisesti aiheesta muotoillut suosituslauseet.

Työssä toteutetaan konsensusuhakuista työtapaa, jossa suosituksen laadinnassa pyritään yhteiseen perusteltuun näkemykseen. Suosituslauseet kirjataan suositukseen, kun työryhmä on saavuttanut asiasta riittävän konsensuksen. Äänestystilanteissa suositus edellyttää vähintään 75% prosenttien enemmistöä.

Suosituksen laatimisen lähtökohtana tulee olla vertaisarvioidussa tieteellisessä kirjallisuudessa julkaistu ajantasainen tutkimusnäyttö sekä muu asiantuntijasihteeristön asianmukaiseksi arvioima tieto. Tutkimustietoa arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota soveltavan tutkimuksen laatuun.

Suosituksessa tulee käydä läpi tärkeimmät sairaudet ja oiretyypit, jotka liittyvät yleisimpiin sisäilma-altisteisiin. Altistustekijöissä otetaan huomioon annos-vaste suhteet ja Suomessa vallitsevat altistumisen määrät. Työryhmän tulee käsitellä suosituksessa myös pitkittynyttä, toimintakykyä häiritsevää oireilua rakennuksissa, joissa ei ole merkittäviä määriä tunnettuja sisäilma-altisteita.

Suosituksen laadinnassa on otettava huomioon oireilun monitekijäisyys ja kuvattava myös sitä, mitkä muut riskitekijät ovat vaikuttamassa oireiluun ja sairastumiseen sisäilman altistustekijöiden lisäksi sekä miten ne tulee ottaa huomioon potilaan tutkimisessa, hoidossa ja kuntoutuksessa.

Suosituksessa tulee käsitellä tarvittavassa määrin potilasnäkökulmaa, diagnostiikkaa ja erotusdiagnoosiikkaa, hoitopolkuja ja terveydenhuollon kehitystarpeita sekä sitä, miten sosiaaliturva ja sen palvelut ja etuudet tukevat asiaan liittyvää hoitoa ja kuntoutusta.

Suositus ja siihen liittyvät materiaalit lähetetään lausuttavaksi ennen suosituksen viimeistelyä ja julkaisemista. Lausuntopyyntö lähetetään suosituksen kannalta oleellisille tahoille ja asiantuntijoille. Lisäksi suositus asetetaan avoimesti lausuttavaksi siten, että kuka tahansa voi antaa siitä lausunnon.

Työryhmä sopii suosituksen ylläpidosta ja siitä, miten suositus toimeenpannaan käytännön potilastyöhön.

Työryhmän asiakirjoihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säädöksiä.

Työryhmän jäsenille ei makseta palkkiota. Matkakustannukset korvataan.

Työryhmä

Puheenjohtajat

- Puheenjohtaja, Osastopäällikkö, Taneli Puumalainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- Varapuheenjohtaja, Lääkintöneuvos, Sirkku Pikkujämsä, sosiaali- ja terveysministeriö
- Tekninen varapuheenjohtaja, Jorma Komulainen, Lääkäriseura Duodecim

Työryhmän jäsenet

- Professori, Riitta Sauni, Tampereen yliopisto
- Professori, Kari Reijula, Helsingin yliopisto
- Professori, Tuula Putus, Turun yliopisto
- Yliopistotutkija, Laura-Maria Peltonen, Turun yliopisto
- Professori, Juha Pekkanen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
- Apulaisylilääkäri, Aki Vuokko, Työterveyslaitos
- Ylilääkäri, Jussi Karjalainen, Suomen keuhkolääkäriyhdistys ry ja Suomen Allergologi- ja immunologiyhdistys ry.
- Ylilääkäri, Liisa Airaksinen, Korva-, nenä- ja kurkkutaudit – pää- ja kaulan kirurgia ry
- Erikoislääkäri, Soile Jungewelter, Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry
- Terveystieteiden erikoislääkäri, Jussi Lampi, Suomen yleislääketieteen yhdistys - SYLY ry
- Ylilääkäri, Risto Vataja, Suomen Neurologinen Yhdistys ry
- Apulaisylilääkäri, Kaisa Saari, Suomen psykiatriyhdistys ry
- Lastentautien erikoislääkäri, Susanna Salmivesi, Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry ja Suomen lastenlääkäreiden allergologiyhdistys SLAY ry
- Asiantuntija, Sari Mäki, Hengitysliitto
- Johanna Leppälä, Homepakolaiset ry
- Pääsihteeri, Tuula Vasankari, Filha ry
- Asiantuntijalääkäri, Riitta Työläjä, Eduskunnan sisäilmaryhmän nimeämä edustaja
- Lastentautien erikoislääkäri, Tiina Tuomela, Eduskunnan sisäilmaryhmän nimeämä edustaja
- Lääkintöneuvos, Tapani Hämäläinen, palvelujärjestelmän asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
- Ylilääkäri, Kimmo Tarvanen, työterveyshuollon asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Asiantuntijajäsenet

- Neuvotteleva virkamies, Milja Tiainen, sosiaaliturvan asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
- Asiantuntijalääkäri, Virpi Liukkonen, Kansaneläkelaitos KELA

Asiantuntijasihteerit

- Erikoistutkija, Kati Huttunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- Ylilääkäri, Tuomas Sorto, sosiaali- ja terveysministeriö

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

Neuvotteleva virkamies

Vesa Pekkola

Jakelu

Työryhmän jäsenet
 Tampereen yliopisto
 Helsingin yliopisto
 Turun yliopisto
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Työterveyslaitos
 Suomen keuhkolääkäriyhdistys ry
 Suomen Allergologi- ja immunologiyhdistys ry
 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit – pään ja kaulan kirurgia ry
 Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry
 Suomen yleislääketieteen yhdistys - SYLY ry
 Suomen Neurologinen Yhdistys ry
 Suomen Psykiatriyhdistys ry
 Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry
 Suomen lastenlääkäreiden allergologiayhdistys SLAY ry
 Hengitysliitto
 Homepakolaiset ry
 Filha ry
 Kansaneläkelaitos KELA
 Eduskunnan sisäilmaryhmä
 Sosiaali- ja terveysministeriö (TTO, SVO, APO, TUTO)

Tiedoksi

Perhe- ja peruspalveluministeri / Erityisavustaja Jenny Suominen
 Sosiaali- ja terveysministeri / Erityisavustaja Mikko Aarnio

VN/18878/2022-STM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: